

Obrotna cona

002 Smarje pri Jelšah

Smarje pri Jelšah

Šmarska občina je prepletena z dvema krakoma Šmarsko-virštanjske vinske turistične ceste, ob kateri se razvrščajo številni ponudniki domače kulinarike in ruine kapljice, razvija pa se tudi nova ponudba dopolnilne dejavnosti na kmetijah. Vinska turistična cesta pa ne pripelje le do hrane in pijače, temveč tudi do številnih kulturno-zgodovinskih in etnoloških znamenitosti, s katerimi je občina prav na goste posejana.

Smarje pri Jelšah

Več informacij in naročila vodeni: Turistična in informativna agencija TINA Smarje pri Jelšah, Askerčev trg 24, tel.: 03 / 810 12 64, 031 575 056, e-pošta: tina.smarje@siol.net www.smarje-pri-jelshah.si

Izdala in založila: Občina Smarje pri Jelšah, 2004
Fotografije: Damjan Regoršek
Oblikovanje: Simona Kmetič

OBČINA
ŠMARJE
PRI
JELŠAH

Šmarje pri Jelšah

Ko je cesar Franc Jožef potoval po svojem cesarstvu, je prišel na Halerjev hrib. Ozri se je po »dolini šmarski« in svojim spremljevalcem dejal:

»Poglejte, to lepoto rajsko. Malo je takih v mojem cesarstvu.«

Šmarski svet ne pozna velikih prostranstev. Je raznolik in prikupno razčlenjen, prav po evropsko barvit in večplasten. Na območju občine so bili staroselci že Iliri, pozneje Kelti in Rimljani. Davnini in novejši časi se zgovorno zrcalijo v kulturnozgodovinskih spomenikih.

Številne starostnosti, ki v šmarski občini najbolj izstopajo v podobi etnoloških spomenikov, so neločljivi del tiste celote, ki daje šmarskemu svetu poseben čar. Ime kraja, centra občine, je prvič zapisano leta 1236, in sicer latinsko kot "Sancta Maria". Pravijo, da je bilo nekoč v šmarski dolini veliko jezero in da so na njegovem otoku pozidali Škapulirsko kapelo. Od tod naj bi bilo ime "Marija na jezeru". Cerkev in druge trške hiše stojijo na oknemih jelšah, od koder naj bi izviralo ime "Smarje na Jelšah". Ker pa se tudi dvorec na zahodu imenuje po jelšah (dvorec Jelše oz. Jelšingrad), je dobil kraj ime, kot ga ima še danes Smarje pri Jelšah.

Pranger

Trška hiša

Z dvorcem Jelše je tesno povezana zgodovina kraja v srednjem veku, saj skupaj s cerkvami pričča o bogati srednjeveški kulturnozgodovinski zakladnici. Ob dvorcu je bil zasajen vrt z eksotičnim drevmi, danes pa je tik ob njem ohranjen park, kjer še vedno rastejo posebne drevesne vrste, med njimi skorš, viseči jesen, gínko, kaspijska gledičevka, rdečelista bukev idr.

Leta 1875 je bilo Šmarje pri Jelšah povzdignjeno v trg, dobilo pa je tudi pomembne sodne in upravne službe. Med obema svetovnimima vojnama je bil v Šmarju sedež velikega Sreza, ki je imel pomembno upravno vlogo v Kraljevini SHS. Leta 1958 so tedanji občini Smarje pri Jelšah in Kozje in tako je bilo Šmarje pri Jelšah do konca leta 1994 središče nove velike občine, ki se je nato razdelila na šest manjših.

Meje zdajšnje občine so zarisane od konca leta 1994, sam kraj pa je kljub temu ohranil vlogo upravnega središča nekdanje občine, danes upravne enote Smarje pri Jelšah, ki združuje šest občin Obsotolja in Kozjanskega. V Šmarju imajo svoj sedež tudi drugi uradi in zavodi, kot so zavod za zdravstveno zavarovanje, enota republiškega zavoda za zaposlovanje, občinska obrtna zbornica, sodišče, sodnik za prekrške, policija, inspekcijske službe, enoti davčne in geodetske uprave, pa tudi banka in zavarovalnice. V Šmarju delujejo zdravstveni dom, lekarna in center za socialno delo, dom starejših občanov na daje domovanje skoraj dvesto stanovalcem, tudi iz drugih občin. Svoj sedež ima v Šmarju prav tako veterinarska postaja.

Drevored proti Jelšingradu

Upravno središče

Kulturni dom

Knjižnica

Matično osnovno šolo s šestimi podružnicami obiskuje okrog tisoč otrok, samostojni zavod pa je postal otroški vrtec. Od leta 2003 imajo svoj prostor tudi mladi, saj je svoja vrata na stežaj odprl Mladinski center Stara šola. Kot kraj z bogatimi kulturnimi izročilom se Šmarje ponaša s svojo knjižnico, kinom, kulturnim domom, izpostavo sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti, kulturnim društvom in številnimi drugimi društvi, ki dajejo kraju in občini življenje. V enajstdeseto leto je kot najstarejša lokalna radijska postaja stopil Radio Smarje pri Jelšah Štajerski val, katerega frekvenca ujame vsa vzhodna Slovenija; poslušajo ga od Trojan do Goričkega in Prekmurja.

Radio Štajerski val

Osnovna šola

Vrtec

